

Centraal Bureau
voor de Statistiek

Aanvullende module Leefstijlmonitor Bewegen & Ongevallen 2017 Vergelijking met de Gezondheidsenquête

Auteurs:

Susanne de Witt

Christianne Hupkens

1. Onderzoeksopzet

Overeenkomsten en verschillen tussen de LSM-A en de GE

In tabel 1 worden de verschillen en overeenkomsten van de LSM en GE uit 2017 in een overzicht weergegeven. De populatie voor beide onderzoeken, de waarnemingsperiode en –frequentie zijn overeenkomstig. De verschillen tussen de twee onderzoeken zijn vooral zichtbaar aangaande de incentives (steekproefpersonen van de LSM ontvangen een incentive van 5 euro, bij de GE worden geen incentives gebruikt), de waarnemingsmodus (in de LSM worden mensen CAWI, CATI of CAPI benaderd, in de GE CAWI of CAPI), de oversampling met betrekking tot de leeftijdscategorieën van 0 tot 11 en 12 tot 17 jaar (dit wordt voor de LSM wel gedaan en voor de GE niet) en de uitdunning van de steekproef na CAWI (ook dit wordt bij de LSM wel gedaan en bij de GE niet). Verder worden er in de GE vragen gesteld over allerlei aspecten omtrent gezondheid, terwijl in de LSM de focus vooral is gericht op bewegen en ongevallen.

Uit bovenstaande blijkt dat er, ondanks de verschillen, ook veel overlap is tussen de onderzoeken. Het doel van deze nota is dan ook om deze overeenkomsten en verschillen te onderzoeken aan de hand van de resultaten van de twee enquêtes, zoals die afgenomen zijn in 2017. Met andere woorden, in deze nota onderzoeken we de plausibiliteit van de LSM door de resultaten te vergelijken met de resultaten van de GE.

Weegmodellen van de LSM en de GE

Voor beide onderzoeken is vrijwel hetzelfde weegmodel uitgevoerd. Het enige verschil is dat voor de LSM een indeling in 19 leeftijdscategorieën wordt gebruikt terwijl voor de GE een indeling in 16 leeftijdscategorieën wordt gebruikt.

Voor de GE bestaat het volgende weegmodel:

Geslacht₂ x Leeftijd₁₆ + BurgerlijkeStaat₄ + Stedelijkheidsgraad₅ + ProvinciePlus₁₆ + Huishoudgrootte₅ + Geslacht₂ x Leeftijd₃ x BurgerlijkeStaat₂ + Landsdeel₄ x Leeftijd₃ + HerkomstGeneratie₄ + Seizoen₄ + Inkomen₅ + Vermogen₅.

Voor de LSM is dit weegmodel gebruikt:

Geslacht₂ x Leeftijd₁₉ + BurgerlijkeStaat₄ + Stedelijkheidsgraad₅ + ProvinciePlus₁₆ + Huishoudgrootte₅ + Geslacht₂ x Leeftijd₃ x BurgerlijkeStaat₂ + Landsdeel₄ x Leeftijd₃ + HerkomstGeneratie₄ + Seizoen₄ + Inkomen₅ + Vermogen₅.

Tabel 1 Waarneming in GE en LSM

De waarneming in de LSM en GE bevat overeenkomsten en verschillen op verschillende aspecten. Onderstaande tabel geeft hiervan een overzicht.

	GE	LSM
Populatie	In Nederland woonachtige personen van 0 jaar en ouder die deel uitmaken van particuliere huishoudens. De institutionele bevolking, dat zijn mensen in inrichtingen, instellingen of tehuizen en personen die niet geregistreerd zijn als ingezetene in de Basisregistratie Personen (BRP) zijn niet benaderd.	In Nederland woonachtige personen van 0 jaar en ouder die deel uitmaken van particuliere huishoudens. De institutionele bevolking, dat zijn mensen in inrichtingen, instellingen of tehuizen en personen die niet geregistreerd zijn als ingezetene in de Basisregistratie Personen (BRP) zijn niet benaderd.
Incentives	Niet van toepassing	Steekproefpersonen ontvangen een incentive in de vorm van een cadeaubon ter waarde van 5 euro.
Waarnemingsmodus	Mixed-mode onderzoeksdesign: CAWI en CAPI	Mixed-mode onderzoeksdesign: CAWI, CATI en CAPI
Oversampling	Niet van toepassing	De leeftijdscategorieën 0-11 jaar en 12-17 jaar zijn voor de steekproeftrekking opgehoogd.
Uitdunning	Niet van toepassing	Na CAWI wordt er uitgedund. 0% van de niet-westers allochtonen is uitgedund en 40% van de overige personen.
Waarnemingsperiode	Januari - december	Januari – december
Waarnemingsfrequentie	Jaarlijks	Jaarlijks
Respons	9.826 volledige responsen	10.086 volledige responsen
Responspercentage	60,0 procent op de uitgezette steekproef	58,7 procent op de uitgezette steekproef

2. Vraagstelling LSM-A Bewegen en Ongevallen en GE 2017

Enquêtevragen die zowel in de LSM-A als in de GE zijn opgenomen

In de LSM-A 2017 staat het thema 'bewegen en ongevallen' centraal. De kernvragen over deze onderwerpen zijn ook in de GE opgenomen. Daarnaast worden in de LSM-A 2017 enkele vragen over gezondheid en zorggebruik gesteld die overeenkomen met vragen in de GE. De volgende vragen zijn zowel in de LSM als in de GE gesteld:

Bewegen:

In de beide enquêtes worden vragen gesteld over lichamelijke activiteit die gebaseerd zijn op de zogeheten 'short questionnaire to assess health enhancing physical activity' (SQUASH). Dit is zowel aan kinderen van 4 t/m 11 jaar gevraagd, als aan 12-plussers. Deze vragenlijst beoogt een volledig beeld te leveren van de lichamelijke activiteit. Zowel aan kinderen (4-plus) als volwassenen is gevraagd naar de frequentie en duur van de volgende deelvormen van lichamelijke activiteit: (1) Fietsen en lopen voor woon-werk of woon-school verkeer, (2) activiteiten op het werk of op school, (3) activiteiten in het huishouden, (4) wandelen, fietsen, tuinieren en klussen in de vrije tijd, (5) sporten. Op basis van SQUASH wordt berekend hoeveel mensen voldoen aan de beweegrichtlijn. Deze beweegrichtlijn is eind 2017 opgesteld door de Gezondheidsraad. Aan de hand van de SQUASH is eveneens afgeleid of men wekelijks sporter is of niet.

Daarnaast wordt er ook geïnformeerd naar een eventueel lidmaatschap of abonnement op een sportaanbieder:

- In de GE wordt één algemene vraag gesteld: Bent u/is uw kind lid van een sportvereniging of heeft u/uw kind een abonnement op een fitnesscentrum, zwembad of een andere sportaanbieder? De antwoordmogelijkheden zijn: (1) Lid van een sportvereniging; (2) Abonnement op fitnesscentrum, zwembad of andere sportaanbieder; (3) Geen van beide.
- Bij de LSM-A wordt bij elke sport, die de respondent beoefent, gevraagd: Voor het beoefenen van een sport kunnen mensen lid zijn van een vereniging, een abonnement hebben bij een sportaanbieder of geen van beiden. Kunt u aangeven wat voor u/uw kind van toepassing is als het gaat om {sport 1 t/m sport 4}? De antwoordmogelijkheden zijn: (1) Lid van een sportvereniging; (2) Abonnement op een sportaanbieder, zoals een fitnesscentrum, dansschool of zwembad; (3) Geen van beide. Dit wordt voor maximaal 4 sporten nagevraagd. Aan mensen die aangeven dat ze geen sport beoefenen wordt gevraagd: Bent u/is uw kind wel lid van een sportvereniging of heeft u/uw kind wel een abonnement op een sportaanbieder, zoals een fitnesscentrum, dansschool of zwembad? De antwoordmogelijkheden zijn: (1) Ja, lid van een sportvereniging; (2) Ja, abonnement op een sportaanbieder, zoals een fitnesscentrum, dansschool of zwembad; (3) Nee. Respondenten die op minstens een van deze vragen antwoorden dat ze lid zijn van een sportvereniging, worden aangemerkt als lid van een sportvereniging en respondenten, die op minstens een van deze vragen antwoorden dat ze een abonnement hebben op een sportaanbieder, worden aangemerkt als abonnee.

Ongevallen:

In het blok 'ongevallen' is er gevraagd naar ongevallen op het werk en niet-werk gerelateerde ongevallen die mensen kunnen overkomen. De betreffende enquêtevragen zijn:

Nu volgt een aantal vragen over ongevallen die mensen kunnen overkomen. We beginnen met ongevallen die tijdens het werk gebeurd kunnen zijn. Vrijwilligerswerk, stages en bijbanen tellen ook mee. Vervolgens vragen we naar andere, niet werk-gerelateerde ongevallen.

- Bent u in de afgelopen 12 maanden betrokken geweest bij een arbeidsongeval? Dat wil zeggen een voorval tijdens het werk waardoor u lichamelijk letsel heeft opgelopen. Arbeidsongevallen tijdens woon-werk tellen niet mee. Arbeidsongevallen met uitsluitend een natuurlijke oorzaak, zoals een hartaanval of beroerte tellen niet mee.

In de GE zijn alle mensen van 15 jaar en ouder bevraagd en is gebruik gemaakt dan een derde antwoordoptie: 'niet van toepassing, ik heb geen werk'. De respondenten, die dit hebben aangegeven, zijn buiten beschouwing gelaten. In de LSM zijn namelijk alleen mensen van 15 jaar en ouder bevraagd, die nu of in de afgelopen 12 maanden betaald werken of vrijwilligerswerk doen.

De volgende vragen gaan over (andere) ongevallen die mensen/kinderen kunnen overkomen. Het gaat hierbij dus om ongevallen die niet werk-gerelateerd zijn:

Heeft u in de afgelopen 12 maanden een verwonding, blessure of ander lichamelijk letsel opgelopen bij een ongeval of tijdens het sporten? Denkt u daarbij ook aan letsel en blessures die geleidelijk zijn ontstaan. Ook lichte zaken tellen mee. Letsel opgelopen door vergiftiging of veroorzaakt door dieren telt mee, maar letsel opgelopen door opzettelijk geweld van andere mensen telt niet mee.

Wilt u hieronder aangeven op welke manier u in de afgelopen 12 maanden een verwonding, blessure of ander lichamelijk letsel heeft opgelopen?

- o Was dit bij een verkeersongeval? Een verkeersongeval tijdens werk telt hier niet mee. Een verkeersongeval tijdens woon-werkverkeer telt hier wel mee.
- o Was dit bij een ongeval in en om het huis?
- o Was dit tijdens het sporten? Denkt u daarbij ook aan letsel en blessures die geleidelijk zijn ontstaan.
- o Was dit bij een ongeval tijdens een andere vrijetijdsactiviteit?
- o Was dit bij een ander niet werk-gerelateerd ongeval?

De vraag 'Was dit tijdens het sporten? Denkt u daarbij ook aan letsel en blessures die geleidelijk zijn ontstaan.' is buiten beschouwing gelaten. Deze vraag is in de LSM na de eerste 4 maanden van 2017 uit de vragenlijst verwijderd, omdat er op verzoek van het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport nieuwe vragen over sportblessures zijn opgenomen.

De introductievraag is na de eerste 4 maanden om die reden ook aangepast: 'Heeft u in de afgelopen 12 maanden een verwonding, blessure of ander lichamelijk letsel opgelopen bij een ongeval?' De aanvulling 'of tijdens het sporten' is verwijderd. Daarom is voor de vergelijking tussen de GE en de LSM voor deze vragen enkel gekeken naar de data van de eerste 4 maanden van de veldwerkperiode.

Gezondheid:

- Hoe is over het algemeen uw gezondheid?
- Heeft u één of meer langdurige ziekten of aandoeningen (6 maanden of langer)?
- In welke mate bent u vanwege problemen met uw gezondheid sinds 6 maanden of langer beperkt in activiteiten die mensen gewoonlijk doen?

Zorggebruik:

- Heeft u in de afgelopen 14 dagen, medicijnen gebruikt die waren voorgeschreven door een arts? *In de GE is ook voor vrouwen van 14 tot 50 jaar vermeld: 'de pil moet u niet meetellen'. In de LSM is dit niet opgenomen.*
- Heeft u in de afgelopen 14 dagen medicijnen, kruidengeneesmiddelen of vitamines gebruikt die niet waren voorgeschreven door een arts?
- Heeft u in de afgelopen 12 maanden, wel eens een nacht of langer in een ziekenhuis of kliniek gelegen? *In de GE is ook voor vrouwen van 15 tot 50 jaar vermeld: 'Het gaat hierbij niet om opname in verband met bevalling of geboorte'. In de LSM is dit niet opgenomen.*
- Bent u in de afgelopen 12 maanden wel eens in een ziekenhuis of kliniek opgenomen voor een dagopname?

Lengte en gewicht¹:

- Hoe lang bent u? Het gaat om lengte in centimeters, zonder schoenen.
- Hoeveel kilo weegt u? Het gaat om het gewicht in hele kilo's, zonder kleren. (Voor vrouwen tussen de 15 en 50 jaar: Indien u zwanger bent, kunt u uw gewicht van voor de zwangerschap invullen.)

¹ Uit de maten van lengte en gewicht is de Body Mass Index (BMI) afgeleid. Deze wordt verkregen door het gewicht in kilogrammen (kg) te delen door de lengte in meters in het kwadraat (m²). Deze maat wordt gebruikt om de mate van onder- of overgewicht te bepalen.

3. Resultaten vergelijking LSM met GE

In deze sectie worden de verschillen en gelijkenissen in resultaten van de GE en LSM besproken. Hiervoor is er naar de waarden voor de totale populatie gekeken, naar geslacht en de opsplitsing in drie leeftijdscategorieën (0 tot 12 jaar, 12 tot 18 jaar en 18 jaar en ouder).

Tevens is een tabel met een gedetailleerde leeftijdsindeling beschikbaar. Daarin zijn de resultaten van de GE en de LSM vergeleken naar positie in het huishouden, herkomst, onderwijsniveau, en inkomen

Voldoen aan de beweegrichtlijn en wekelijks sporten

Sinds eind 2017 bestaat er een nieuwe beweegrichtlijn die is opgesteld door de Gezondheidsraad. Deze nieuwe richtlijn vervangt de Nederlandse Norm Gezond Bewegen, de fitnorm en de combinorm. Personen vanaf 18 jaar dienen minstens 2,5 uur per week matig intensieve inspanning te verrichten verspreid over diverse dagen, zoals wandelen en fietsen en minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten te verrichten. Jongeren van 4 tot en met 17 jaar dienen minstens elke dag een uur matig intensieve inspanning te verrichten en minstens driemaal per week spier- en botversterkende activiteiten te verrichten.

Voor het voldoen aan de beweegrichtlijn zijn de resultaten van de GE en de LSM vergelijkbaar. Bijna de helft van de onderzoekspersonen van 4 jaar en ouder voldoen eraan, zowel in de GE als in de LSM: 47 en 45 procent respectievelijk. De patronen naar geslacht en leeftijd zijn vergelijkbaar tussen de twee onderzoeken.

Tabel 1: Voldoen aan de Beweegrichtlijn en wekelijks sporten, 4 jaar en ouder, 2017

	<i>Beweegrichtlijn</i>				<i>Wekelijks sporten</i>			
	<i>GE</i>		<i>LSM</i>		<i>GE</i>		<i>LSM</i>	
	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>
Totaal	46,5	0,5	45,2	0,5	57,3	0,5	55,0*	0,5
Man	48,0	0,7	46,1	0,7	58,6	0,7	56,9	0,7
Vrouw	45,0	0,7	44,3	0,7	56,0	0,7	53,1	0,7
4 tot 12 jaar	55,5	1,7	51,5	1,7	64,9	1,6	65,8	1,6
12 tot 18 jaar	31,0	1,8	31,1	1,7	75,8	1,6	76,0	1,6
18 jaar en ouder	46,9	0,6	45,8	0,6	54,7	0,6	51,9*	0,6

**significant verschillend ten opzichte van de GE.*

Wat betreft wekelijks sporten bestaan er wel enkele verschillen tussen de GE en de LSM, maar de verschillen zijn niet groot: in de GE zeggen iets meer mensen van 4 jaar en ouder wekelijks de sportkleden aan te trekken en te sporten: 57 tegenover 55 procent in de LSM. Ditzelfde zie je ook bij de mensen van 18 jaar en ouder; in de LSM sporten de 18-plussers iets minder dan in de GE: 52 tegenover 55 procent. Naar leeftijd en geslacht bestaat een vergelijkbaar patroon tussen de twee onderzoeken.

Lidmaatschap sportvereniging of abonnement sportaanbieder

In beide onderzoeken wordt er geïnformeerd of de respondenten lid zijn van een sportvereniging en of ze een abonnement hebben op een fitnesscentrum, zwembad of andere aanbieder. In de LSM wordt bijna tweemaal zo vaak gerapporteerd dat men een sportabonnement heeft of lid is

van een sportvereniging als in de GE (tabel 2). Waar 41 procent van de respondenten van 4 jaar of ouder in de LSM zegt een abonnement op een sportaanbieder te hebben, geldt dit voor 22 procent in de GE. Voor het lidmaatschap van een sportvereniging bestaan vergelijkbare resultaten: waar in de GE bijna een kwart van de respondenten van 4 jaar en ouder lid is van een sportvereniging, heeft bijna de helft van de in de LSM een lidmaatschap. Deze grote verschillen kunnen worden verklaard doordat er in de LSM uitgebreider wordt gevraagd naar lidmaatschap en abonnement dan in de GE, namelijk bij elke sport afzonderlijk. De patronen naar geslacht en leeftijd zijn ondanks de verschillen tussen de studies wel vergelijkbaar.

Tabel 2: Abonnement op een fitnesscentrum, zwembad of andere aanbieder en lid van een sportvereniging, 4 jaar en ouder, 2017

	Abonnement				Lidmaatschap			
	GE		LSM		GE		LSM	
	%	SF	%	SF	%	SF	%	SF
Totaal	21,9	0,4	40,8*	0,6	24,2	0,4	44,9*	0,7
Man	20,5	0,6	36,0*	0,9	28,8	0,7	50,8*	0,9
Vrouw	23,3	0,6	45,7*	0,9	19,7	0,6	38,6*	0,9
4 tot 12 jaar	11,2	1,1	25,8*	1,7	48,4	1,7	80,2*	1,6
12 tot 18 jaar	15,8	1,4	25,6*	1,8	54,1	1,9	76,0*	1,8
18 jaar en ouder	23,7	0,5	44,7*	0,7	18,9	0,4	36,3*	0,7

*significant verschillend ten opzichte van de GE.

Ongevallen

Tabel 3 presenteert de uitkomsten van de arbeidsongevallen en de ongevallen die niet werkgerelateerd zijn. Het percentage mensen dat een arbeidsongeval heeft meegemaakt verschilt niet tussen de GE en de LSM. Slechts een klein aandeel van de respondenten van 15 jaar en ouder, die werken of vrijwilligerswerk doen, heeft in het afgelopen jaar een arbeidsongeval meegemaakt en heeft daarbij letsel opgelopen: 2,7 procent bij de GE en 2,0 procent bij de LSM.

Gemiddeld genomen heeft 15 procent van de Nederlandse bevolking een niet werk-gerelateerd ongeval gehad in het afgelopen jaar. Dit resultaat verschilt niet tussen de twee onderzoeken; zowel wanneer er naar het totaal wordt gekeken, als naar leeftijd en geslacht.

Tabel 3: Arbeids- en niet werk-gerelateerde ongevallen, 2017

	Arbeidsongeval, 15 jaar en ouder				Niet werk-gerelateerd ongeval, o jaar en ouder			
	GE		LSM		GE		LSM	
	%	SF	%	SF	%	SF	%	SF
Totaal	2,7	0,2	2,0	0,2	16,0	0,6	13,8	0,6
Man	3,4	0,3	2,6	0,3	17,7	0,9	15,3	0,9
Vrouw	1,9	0,2	1,3	0,2	14,3	0,8	12,3	0,8
o tot 12 jaar	18,5	1,9	13,4	1,7
12 tot 18 jaar¹	0,4	0,4	1,9	0,8	30,4	2,8	31,4	3,0
18 jaar en ouder	2,8	0,2	2,0	0,2*	14,1	0,7	12,4	0,6

¹ 15 tot 18 jaar voor arbeidsongevallen.

*significant verschillend ten opzichte van de GE.

NB. Vergelijking tussen onderzoeken voor de niet-werk gerelateerde ongevallen is op basis van de eerste vier maanden veldwerkperiode.

Tabel 4 laat zien dat er geen verschillen zijn tussen de twee onderzoeken in het percentage mensen dat een verkeersongeluk heeft meegemaakt, namelijk 10 en 8 in respectievelijk de GE en LSM. Ook het percentage mensen dat een ongeval in en om het huis heeft meegemaakt verschilt niet tussen de twee onderzoeken. Ongevallen in en om het huis met letsel als gevolg komen in beide onderzoeken vaker voor bij vrouwen dan bij mannen.

Tabel 4: Verkeersongevallen en ongevallen in en om huis, 0 jaar en ouder, 2017

	<i>Verkeersongeval</i>				<i>Ongeval in en om huis</i>			
	<i>GE</i>		<i>LSM</i>		<i>GE</i>		<i>LSM</i>	
	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>
Totaal	10,1	1,3	8,0	1,3	22,2	1,8	23,8	2,0
Man	8,6	1,6	7,2	1,6	16,3	2,2	15,3	2,3
Vrouw	11,9	2,1	9,1	2,0	29,2	2,9	34,2	3,3
0 tot 12 jaar
12 tot 18 jaar
18 jaar en ouder	11,3	1,6	9,1	1,6	22,0	2,1	24,6	2,4

** significant verschillend ten opzichte van de GE.*

NB. Vergelijking tussen onderzoeken is op basis van de eerste vier maanden van de veldwerkperiode. In deze periode zijn er onvoldoende personen van 0 tot 12 jaar en van 12 tot 18 jaar om betrouwbare uitspraken te doen.

Gemiddeld 21 procent van de mensen in de GE en LSM rapporteren een ongeval met letsel te hebben gehad in de vrije tijd (tabel 5). Er zijn geen verschillen tussen mannen en vrouwen in beide onderzoeken. Wat betreft het voorkomen van overige ongevallen, bestaan er ook geen verschil tussen de twee onderzoeken: 13 procent geeft aan een dergelijk ongeval te hebben meegemaakt. Vrouwen hebben dit vaker meegemaakt dan mannen.

Tabel 5: Ongevallen tijdens vrijetijdsbesteding en overige ongevallen, 0 jaar en ouder, 2017

	<i>Ongevallen in vrije tijd</i>				<i>Overige ongevallen</i>			
	<i>GE</i>		<i>LSM</i>		<i>GE</i>		<i>LSM</i>	
	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>
Totaal	20,4	1,7	22,5	1,9	12,7	1,4	12,7	1,5
Man	19,8	2,3	22,8	2,6	7,7	1,6	10,9	2,0
Vrouw	21,2	2,6	22,1	2,9	18,7	2,5	14,9	2,5
0 tot 12 jaar
12 tot 18 jaar
18 jaar en ouder	16,3	1,9	16,9	2,0	15,4	1,9	12,6	1,8

** significant verschillend ten opzichte van de GE.*

NB. Vergelijking tussen onderzoeken is op basis van de eerste vier maanden van de veldwerkperiode. In deze periode zijn er onvoldoende personen van 0 tot 12 jaar en van 12 tot 18 jaar om betrouwbare uitspraken te doen.

Verschillende aspecten van de algemene gezondheid

Met betrekking tot de ervaren gezondheid zijn de uitkomsten van de GE en de LSM sterk vergelijkbaar (tabel 6). Uit beide onderzoeken blijkt dat 79 procent van de respondenten de gezondheid als goed ervaren. In de GE en de LSM geeft 82 procent van de mannen aan een goed ervaren gezondheid te hebben, ten opzichte van 77 procent van de vrouwen. Driekwart van de volwassenen en ruim 95 procent van de jongeren tot 12 jaar rapporteren in beide onderzoeken een goede gezondheid.

Bij de langdurige aandoeningen en GALI-beperkingen bestaan er wel verschillen tussen de onderzoeken. Het totale aandeel personen dat volgens de GE en de LSM langdurige

aandoeningen heeft gehad in het afgelopen jaar verschilt: 31 tegenover 27 procent. Dit verschil is ook zichtbaar bij mannen en vrouwen. In de GE rapporteren ook meer mensen een GALI-beperking dan in de LSM: 29 ten opzichte van 26 procent. Voor mannen en vrouwen zijn de verschillen niet significant. Mogelijk hangen deze verschillen samen met het feit dat er in de GE veel meer vragen worden gesteld over gezondheid en zorggebruik dan in de LSM.

Tabel 6: Verschillende aspecten van de algemene gezondheid, 0 jaar en ouder, 2017

	<i>Goed ervaren gezondheid</i>				<i>Langdurige aandoeningen</i>				<i>GALI-beperking</i>			
	<i>GE</i>		<i>LSM</i>		<i>GE</i>		<i>LSM</i>		<i>GE</i>		<i>LSM</i>	
	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>
Totaal	79,3	0,4	79,6	0,4	31,0	0,5	27,0*	0,4	29,2	0,5	26,4*	0,4
Man	81,7	0,6	81,8	0,5	29,4	0,7	24,4*	0,6	25,8	0,6	23,2	0,6
Vrouw	77,0	0,6	77,5	0,6	32,6	0,7	29,5*	0,6	32,5	0,7	29,5	0,6
0 tot 12 jaar	95,6	0,6	96,7	0,5	12,1	0,9	10,0	0,8	9,0	1,0	7,6	0,9
12 tot 18 jaar	92,9	1,0	93,4	0,9	14,5	1,3	10,2	1,1	11,4	1,2	8,7	1,0
18 jaar en ouder	75,5	0,5	75,7	0,5	35,6	0,5	31,2*	0,5	33,0	0,5	30,7*	0,5

*significant verschillend ten opzichte van de GE.

Medicijngebruik

Het voorgeschreven medicijngebruik (in de afgelopen 14 dagen) verschilt niet tussen de GE en de LSM. Het voorgeschreven medicijngebruik is zowel in de GE als in de LSM het hoogst onder vrouwen en mensen van 18 jaar en ouder: 43 procent van de vrouwen geeft aan voorgeschreven medicijnen te hebben gebruikt ten opzichte van 38 procent van de mannen (tabel 7). Er zijn geen opvallende verschillen tussen de twee onderzoeken ondanks het feit dat in de GE aan de vrouwelijke respondenten expliciet wordt aangegeven dat 'pilgebruik' niet moet worden meegeteld.

Het totale aandeel dat niet-voorgeschreven medicijnen heeft ingenomen is significant verschillend tussen de twee onderzoeken: waar in de LSM bijna 35 procent aangeeft niet-voorgeschreven medicijnen te hebben ingenomen, geldt dit voor 40 procent in de GE. Dit verschil komt tevens naar voren wanneer er wordt gekeken naar de opsplitsing naar geslacht en naar volwassenen. Mogelijk speelt ook bij medicijngebruik het feit dat er in de GE veel meer vragen worden gesteld over gezondheid en zorggebruik dan in de LSM een rol.

Tabel 7: Medicijngebruik in de afgelopen 14 dagen, 0 jaar en ouder, 2017

	<i>Voorgeschreven medicijnen</i>				<i>Niet-voorgeschreven medicijnen</i>			
	<i>GE</i>		<i>LSM</i>		<i>GE</i>		<i>LSM</i>	
	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>
Totaal	40,6	0,5	40,7	0,5	40,2	0,5	35,4*	0,5
Man	38,5	0,7	37,0	0,7	33,5	0,7	28,6*	0,6
Vrouw	42,6	0,7	44,3	0,7	46,8	0,7	42,2*	0,7
0 tot 12 jaar	15,2	1,0	13,6	1,0	37,0	1,4	32,8	1,3
12 tot 18 jaar	18,0	1,4	19,1	1,5	30,8	1,7	26,3	1,6
18 jaar en ouder	46,7	1,0	47,0	0,6	41,6	0,6	36,7*	0,5

*significant verschillend ten opzichte van de GE.

Ziekenhuisopnamen en dagopnamen

Het percentage respondentent dat een ziekenhuisopname (met minstens een overnachting) heeft gehad is vergelijkbaar tussen de twee onderzoeken. Gemiddeld heeft 7 procent van de respondenten een of meer ziekenhuisopnamen gerapporteerd. Zes procent van de mannen en 8 procent van de vrouwen heeft een ziekenhuisopname gehad. Ook de resultaten naar leeftijd komen goed overeen tussen de twee onderzoeken.

De resultaten met betrekking tot dagopnamen zijn ook vergelijkbaar tussen de twee onderzoeken. In totaal heeft 8 procent van de respondenten een dagopname gehad. Resultaten naar geslacht en leeftijd zijn vergelijkbaar tussen de twee onderzoeken.

Tabel 8: Aandeel mensen met ziekenhuis- en dagopnamen, afgelopen 12 maanden, 0 jaar en ouder, 2017

	<i>Ziekenhuisopnamen</i>				<i>Dagopnamen</i>			
	<i>GE</i>		<i>LSM</i>		<i>GE</i>		<i>LSM</i>	
	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>
Totaal	6,8	0,3	6,7	0,2	7,5	0,3	7,5	0,3
Man	6,0	0,3	5,9	0,3	7,6	0,4	7,2	0,4
Vrouw	7,6	0,4	7,5	0,4	7,5	0,4	7,7	0,4
0 tot 12 jaar	4,0	0,6	4,0	0,5	7,0	0,7	6,5	0,7
12 tot 18 jaar	3,0	0,6	2,2	0,5	4,0	0,7	3,6	0,7
18 jaar en ouder	7,6	0,3	7,5	0,3	7,9	0,3	8,0	0,3

Lengte en gewicht

In tabel 9 is te zien dat er met betrekking tot lichaamsgewicht geen verschillen bestaan tussen de GE en de LSM. Mannen wegen gemiddeld genomen over de beide onderzoeken 84 kilogram en vrouwen hebben een gemiddeld gewicht van 71 kilogram. De gemiddelde lengte van de personen van 18 jaar en ouder blijken ook nauwelijks te verschillen: 174 en 173 cm in de GE en LSM respectievelijk. Mannen zijn gemiddeld 181 cm lang en vrouwen gemiddeld 167 cm.

Tabel 9: Gewicht en lengte, 18 jaar en ouder, 2017

	<i>Gewicht</i>				<i>Lengte</i>			
	<i>GE</i>		<i>LSM</i>		<i>GE</i>		<i>LSM</i>	
	<i>kg</i>	<i>SF</i>	<i>Kg</i>	<i>SF</i>	<i>cm</i>	<i>SF</i>	<i>cm</i>	<i>SF</i>
Totaal	77,7	0,2	77,5	0,2	174,2	0,1	174,0	0,1
Man	84,6	0,2	84,0	0,2	181,2	0,1	180,8	0,1
Vrouw	71,0	0,2	71,1	0,2	167,3	0,1	167,4	0,1

**significant verschillend ten opzichte van de GE.*

Normaal gewicht, ondergewicht en overgewicht

Er zijn geen verschillen tussen de LSM en de GE in de mate van normaal gewicht, ondergewicht en overgewicht (tabel 10). Uit de resultaten van de GE en de LSM blijken respondenten van 4 jaar en ouder respectievelijk 2,3 en 2,7 procent ondergewicht en gemiddeld 4,2 procent overgewicht te hebben. Meer dan de helft van de respondenten heeft normaal gewicht.

Tabel 10: Normaal gewicht, onder- en overgewicht, 4 jaar en ouder, 2017

	<i>Normaal gewicht</i>				<i>Ondergewicht</i>				<i>Overgewicht</i>			
	<i>GE</i>		<i>LSM</i>		<i>GE</i>		<i>LSM</i>		<i>GE</i>		<i>LSM</i>	
	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>
Totaal	54,7	0,5	55,6	0,5	2,3	0,2	2,7	0,2	43,1	0,5	41,7	0,5

Man	52,4	0,7	53,8	0,7	1,9	0,2	2,2	0,2	45,7	0,7	43,9	0,7
Vrouw	56,9	0,7	57,3	0,7	2,6	0,2	3,2	0,3	40,5	0,7	39,5	0,7
4 tot 12 jaar	79,2	1,4	80,1	1,2	7,7	0,9	10,3	0,9	13,1	1,2	9,6	0,9
12 tot 18 jaar	82,7	1,4	84,0	1,4	3,3	0,7	3,2	0,7	14,0	1,3	12,8	1,3
18 jaar en ouder	49,7	0,6	49,9	0,6	1,6	0,1	1,7	0,1	48,7	0,6	48,4	0,6

Wanneer er ingezoomd wordt op de indicatoren 'matig overgewicht' en 'obesitas' blijken er eveneens geen verschillen te zijn tussen de GE en de LSM (tabel 11). Uit beide onderzoeken blijkt dat 34 procent van de mannen en 27 procent van de vrouwen van 4 jaar en ouder matig overgewicht hebben. Elf procent van de mannen en 13 procent van de vrouwen heeft obesitas. Er zijn ook geen verschillen tussen de twee onderzoeken naar leeftijd.

Tabel 11: Mate van overgewicht, 4 jaar en ouder, 2017

	<i>Matig overgewicht</i>				<i>Obesitas</i>			
	<i>GE</i>		<i>LSM</i>		<i>GE</i>		<i>LSM</i>	
	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>	<i>%</i>	<i>SF</i>
Totaal	31,0	0,5	30,1	0,5	12,1	0,3	11,5	0,3
Man	34,9	0,7	33,2	0,7	10,8	0,5	10,7	0,4
Vrouw	27,1	0,7	27,1	0,6	13,3	0,5	12,3	0,5
4 tot 12 jaar	9,8	1,1	7,6	0,8	3,3	0,6	2,0	0,4
12 tot 18 jaar	11,8	1,2	10,8	1,2	2,2	0,6	1,9	0,5
18 jaar en ouder	34,9	0,5	34,8	0,5	13,9	0,4	13,6	0,4

Conclusies

Op basis van dit rapport kan geconcludeerd worden dat er tussen de GE en LSM voornamelijk verschillen bestaan m.b.t. het abonnement op een sportaanbieder, het lidmaatschap van een sportvereniging, de langdurige aandoeningen, GALI-beperkingen en het gebruik van niet-voorgeschreven medicijnen. Bij het abonnement op een sportaanbieder en het lidmaatschap van een sportvereniging komt dat door de verschillen en de mate van verdieping in vraagstellingen. Bij de langdurige aandoeningen, GALI-beperkingen en het gebruik van niet-voorgeschreven medicijnen hangen de verschillen mogelijk samen met het feit dat er in de GE veel meer vragen worden gesteld over gezondheid en zorggebruik dan in de LSM.

Over het algemeen blijkt dat er ondanks de verschillen in de steekproeftrekking, de waarnemingsmode en de vragenlijst vooral veel overeenkomsten bestaan tussen de resultaten over leefstijl, gezondheid en zorggebruik in de GE 2017 en de LSM-A 2017. We kunnen hieruit concluderen dat de resultaten van de LSM-A, die in dit rapport zijn vergeleken met die van de GE, plausibel zijn.